

รายงานการประชุม
การฝึกอบรมแผนพัฒนาบุคลากร รอบ ๑/๒๕๖๑ สำหรับข้าราชการและพนักงานราชการ
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เวลา ๐๘.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม

ผู้มาประชุม

๑. นายสมชาย อนันตจารุตระกูล	ปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ รักษาราชการแทน
ปศุสัตว์จังหวัดนครพนม (ประธาน)
๒. นายเชิดชัย จันทร์ตระกูล	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
๓. นายณัฐกร เฉลิมชาติ	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์
๔. นายประกิจ ศรีไสย์	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์
๕. นายพิภรพงศ์ พุดเพราะ	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์
๖. นายนาวา อักษร	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการปศุสัตว์
๗. นายนิสสัย ศรีจันทร์	ปศุสัตว์อำเภอเมืองนครพนม
๘. นายพัลลภ นุโพธิ์	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
๙. นางสาวณัชชา มารศรี	นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
๑๐. นายสาคร ปุริมาตร	เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน
๑๑. นางสาวหฤทัย รุ่งเรือง	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
๑๒. นายสุธี ธรรมวงศา	เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน
๑๓. นางสาวพรรณธิดา แก้วสุริยา	นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
๑๔. นางสาวมุดม่อง แสนฝ่าย	เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน
๑๕. นางคมคาย พรหมประกาย	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๖. นายประหยัด ศรีโคตร	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
๑๗. นายศรายุทธ ดอนต้อ	นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
๑๘. นายศิวะ สาริบุตร	นักจัดการงานทั่วไป
๑๙. นางสาวชวลิตา มุกดาสนิท	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
๒๐. นายปกรณ์ มีมูล	นักวิชาการสัตวบาล
๒๑. นางสาวมารีสา แสงเดชา	พนักงานผู้ช่วยสัตวบาล
๒๒. นางสาวศินิทร่า ปั่นโคตร	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๓. นางสาววันดี คำตั้งหน้า	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๔. นายประสิทธิ์ชัย ปาลือชา	เจ้าพนักงานสัตวบาล

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายอนุรักษ์ กองไชย	ปศุสัตว์อำเภอท่าอุเทน
๒. นายบุญสนอง หลวงโป้	ปศุสัตว์อำเภอเรณูนคร
๓. นายนิวัฒน์ชัย เทพสุนทร	ปศุสัตว์อำเภอศรีสงคราม
๔. นายประยงค์ กอมณี	ปศุสัตว์อำเภอโพนสวรรค์
๕. นายนพคุณ คล้ายพันธ์	ปศุสัตว์อำเภอบ้านแพง
๖. นายสามารถ ดาวเศรษฐ์	ปศุสัตว์อำเภอนาหว้า
๗. นายอรรถพล อัครจันทร์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๘. นายขรรค์ชัย ช่างชัย	รักษาการในตำแหน่งปศุสัตว์อำเภอนาทม
	ปศุสัตว์อำเภอปลาปาก

/๙. นายปิติ พรรณวงษ์...

๙. นายปิติ พรธวงษ์	ปศุสัตว์อำเภอเวียงยาง
๑๐. นายสุพจน์ บุญรัตน์	สัตวแพทย์ชำนาญงาน รักษาการในตำแหน่ง ปศุสัตว์อำเภอธาตุพนม
๑๑. นายประภาส โยธธรรม	เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน
๑๒. นายวสิษฐ์ เหลือมเภา	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
๑๓. นายสิทธิชัย จันทร์เสนห์	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
๑๔. นายยິง เปาริสาร	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
๑๕. นายภพพล ประเสริฐสังข์	นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ รักษาการในตำแหน่งปศุสัตว์อำเภอนาแก
๑๖. นายมงคล สุ่มวงษ์	เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน
๑๗. นายเชาว์ ฉายบุญครอง	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๑๘. นายอดิศักดิ์ ใจแก้ว	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๑๙. นางสาวพิมลพรรณ สีหาบุตร	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๐. นายสถิตย์ พวงศรี	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๑. นายณัฐพล อุทัยวัฒน์	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๒. นางกัลยา สุ่มวงษ์	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๓. นายสุชิน วันนาพ้อ	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๔. นายพชรพงษ์ ลาภยั้ง	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๕. นายไธกาส โคทังคะ	เจ้าพนักงานสัตวบาล

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๐๐ น.

เมื่อข้าราชการ พนักงานราชการ ในสังกัดสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม มาครบองค์ประชุม นายสมชาย อนันตจากรตระกูล ปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ รักษาการแทน ปศุสัตว์จังหวัดนครพนม เป็นประธาน ในที่ประชุม ได้นำข้าราชการสวดมนต์ไหว้พระ กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่อง ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน ตามที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม ได้ประชุมชี้แจงแผนพัฒนาบุคลากรใน วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนมไปแล้วนั้น ในวันนี้ได้เชิญทุกท่านมาฝึกอบรมเรื่อง “จิตอาสาทำงานปศุสัตว์” ตามตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชา รอบที่ ๑/๒๕๖๑ โดย นายณัฐกร เฉลิมชาติ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์เป็นวิทยากรในการบรรยาย ขอให้ทุกท่านตั้งใจฟังและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่อง พิจารณารับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่อง สืบเนื่องมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่อง เพื่อทราบและดำเนินการ

ประธาน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน ๒๓ คน ประกอบด้วยข้าราชการ จำนวน ๑๖ คน และพนักงานราชการ จำนวน ๗ คน พร้อมทั้งข้าราชการ พนักงานราชการทุกคน ในสังกัดสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนมที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายท่านอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายก็ขอให้ตั้งใจรับฟัง เพื่อจะได้มีความรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

จึงเรียนให้ที่ประชุมทราบ

มติที่ประชุม รับทราบ

/นายณัฐกร เฉลิมชาติ...

นายณัฐกร เฉลิมชาติ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์

ความหมายของ “จิตอาสา”

จิตอาสา หรือ จิตสาธารณะ (public consciousness หรือ Public mind) หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแล และ บำรุงรักษาด้วยกัน

จิตอาสา หรือ มีจิตสาธารณะ” ยังหมายรวมถึง จิตของคนที่รู้จักความเสียสละ ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม จะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักในการ การดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้ความสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำ ประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ตลอดจนช่วยกันดูแลรักษา ให้ความช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกันกระทำเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา หรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของ จิตสำนึกทางสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะว่า คือ การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน

สรุป จิตอาสา หรือจิตสาธารณะ หรือจิตสำนึกสาธารณะ คือ จิตสำนึก (Conscious) เป็นการตระหนักรู้ตัว หรือเป็นจิตส่วนที่รู้ตัว รู้ว่าทำอะไร อยู่ที่ไหน เป็นอย่างไรขณะที่ตนอยู่นั่นเอง

ส่วน คำว่า สาธารณะ (Public) เป็น การแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม เป็นการบริการชุมชนทำประโยชน์เพื่อสังคม ถ้าเป็นสิ่งของก็ต้องใช้ประโยชน์ร่วมกัน เมื่อนำสองคำมารวม หมายถึง การตระหนักรู้ตน ที่จะทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

“จิตอาสา”...คืออะไร...สมัยก่อน ได้ยินแต่คำว่า “อาสาสมัคร” พอมาสมัยนี้...มีคำว่า “จิตอาสา”...

เมื่อกล่าวถึง “อาสาสมัคร” จะมีอีกคำหนึ่งที่มีจะถูกกล่าวถึงควบคู่กันเสมอ นั่นคือ คำว่า “จิตอาสา” ที่นี้มาดูกันว่า คำสองคำนี้ มีความสำคัญและความหมายแตกต่างกันอย่างไร

อาสาสมัคร (Volunteer)

หมายถึง ผู้ที่สมัครใจและอาสาเข้ามาเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและสังคม โดยสมัครใจ เพื่อการดูแล ป้องกัน แก้ปัญหาเพื่อพัฒนาสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงิน หรือสิ่งอื่นใด ผลตอบแทนที่อาสาสมัครได้รับคือ ความสุข ความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

คุณลักษณะของอาสาสมัครคือ มีความคิดเป็นอิสระในการเลือกที่จะทำหรือไม่ทำ (ตามพรสวรรค์/ความสนใจ) มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคล กลุ่มบุคคล และส่วนรวม ไม่หวังรางวัล หรือผลตอบแทนเป็นเงินทอง และไม่ใช้ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ ในด้านสภาวะจิตใจของบุคคลที่จะเป็นอาสาสมัครนั้น ต้องมีความรักความปรารถนาที่จะให้ และมีจิตใจที่จะทำความดี เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมถึงยอมเสียสละเวลา โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ

จิตอาสา (Volunteer Spirit)

หมายถึง จิตแห่งการให้ความดีงามทั้งปวงแก่เพื่อนมนุษย์ โดยเต็มใจ สมัครใจ อิ่มใจ ซาบซึ้งใจ ปิติสุข ที่พร้อมจะเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ ในการทำกิจกรรม หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน และมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูเฉย เมื่อพบเห็นปัญหา หรือความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับผู้คน เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี และเห็นน้ำตาเปลี่ยนเป็นรอยยิ้ม เป็นจิตที่เปี่ยมด้วย “บุญ” คือความสงบเย็น และพลังแห่งความดี อีกทั้งยังช่วยลด “อัตรานา” หรือความเป็นตัวเป็นตนของตนเองลงได้บ้าง

สำหรับ กระบวนการสร้างจิตอาสา ต้องประกอบด้วย การปลูกฝังให้ตระหนักถึงความสำคัญของจิตอาสา การเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และการติดต่อสื่อสาร การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง คุณลักษณะของผู้มีจิตอาสา คือ มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม

/การทำงานทุกอย่าง...

การทำงานทุกอย่างเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่มุ่งหวังผลตอบแทนในรูปของอามิส สินจ้าง หรือรางวัล ตลอดจนการ
อุทิศกาย กำลังใจ และเวลาให้แก่ส่วนรวม สิ่งที พึงมี และถือปฏิบัติคือ

มีความรักมนุษยชาติ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ และ สังคัตถ ๔

หลักพรหมวิหาร ๔ ประกอบด้วย

เมตตา : ความรัก ความปรารถนาดีให้ผู้อื่นมีความสุข,

กรุณา : ความสงสาร เห็นใจ ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์,

มุทิตา : ยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข,

อุเบกขา : วางเฉยไม่ลำเอียง

สังคัตถ ๔ ประกอบด้วย

ทาน : การให้ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่,

ปิยวาจา : กล่าวด้วยวาจาที่ซาบซึ้ง สุภาพอ่อนหวาน,

อิตถจริยา : ทำดี ประพฤติดี เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น,

สมานัตตตา : ทำตัวเสมอต้น เสมอปลาย

นอกจากนี้ อาสาสมัคร

ควรจะต้องมีการสื่อสารที่ดีมีนวัตกรรม

คิดดี คิดทางบวก :Positive thinkingมีวีธีกรรม (ปิยวาจา)

ฝึกขอบคุณ ฝึกแสดงความยินดี ฝึกให้กำลังใจ

ฝึกชื่นชมผู้ที่มีจิตอาสา หรือจิตสาธารณะ

จิตอาสา” หนทางอยู่ร่วมกันในสังคม เริ่มที่คุณ..

การร่วมมือกันรณรงค์ส่งเสริม “จิตอาสา” ให้เกิดขึ้นในประเทศไทย เป็นการเรียก “น้ำใจงาม” ของคนไทย ให้กลับมา
อีกครั้งหนึ่ง และควรจะต้องดีขึ้นกว่าเดิม เพราะ จะไม่จำกัดอยู่เฉพาะญาติมิตร เพื่อน หรือคนรู้จักเท่านั้น แต่ควรต้อง
เผื่อแผ่ ดูแลสังคมไทย ดูแลสิ่งแวดล้อม ชุมชน ตลอดจนปัญหาต่างๆรอบๆตัวร่วมกัน ร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ทำดีให้
เป็นรูปธรรมกันมากขึ้นใน ไม่เพียงแต่ รอดูว่า ใครจะรับผิดชอบเรื่องอะไร แต่ควรต้องออกมา มีส่วนร่วมรับผิดชอบ
ด้วยกัน

“จิตอาสา” ว่า คือจิตที่ไม่นิ่งดูตายต่อสังคม หรือความทุกข์ยากของผู้คน และปรารถนาเข้าไปช่วย ไม่ใช่ด้วยการให้
ทาน ให้เงิน แต่ด้วยการสละเวลา ลงแรงเข้าไปช่วย ด้วยจิตที่เป็นสุขที่ได้ช่วยผู้อื่น จะเห็นว่า ไม่ใช่แค่ทำประโยชน์เพื่อ
ผู้อื่นอย่างเดียว แต่เป็นการพัฒนา “จิตวิญญาณ” ของเราด้วย

“จิตอาสา” คือ ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการ
เสียสละ สิ่งของตนเองมี แม้กระทั่งเวลา เพื่อเผื่อแผ่ ให้กับส่วนรวม...อีกทั้งยังช่วยลด “อึดตา” หรือความเป็นตัว เป็นตน
ของตนเองลงได้บ้าง

“อาสาสมัคร” เป็นงานที่เกิดจากผู้ที่มี จิตอาสา ซึ่งมีความหมายอย่างมาก กับสังคมส่วนรวม เป็นผู้ทีเอื้อเฟื้อ เสียสละ
เวลา แรงกาย แรงใจ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น หรือ สังคมให้เกิด ประโยชน์และความสุขมากขึ้น

การเป็น “อาสาสมัคร” ไม่ว่าจะป็นงานใดๆ ก็แล้วแต่ทีทำให้เกิดประโยชน์ในทางบวก ล้วนแต่ป็นสิ่งทีเราควรทำ
ทั้งสิ้น คนทีจะป็นอาสาสมัครได้นั้น ไม่ได้จำกัดที วัย การศึกษา เพศ อาชีพ ฐานะ หรือ ข้อจำกัด ใดๆ ทั้งสิ้น หากแต่
ต้องมีจิตใจ ป็น “จิตอาสา” ทีอยากช่วยเหลือผู้อื่น หรือสังคม เท่านั้น

กิจกรรมอาสาสมัคร ป็นกระบวนการของการฝึก “การให้” ทีดีเพื่อขัดเกลาละวางตัวตน และบ่มเพาะความรัก ความ
เมตตาผู้อื่น โดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งนี้ กระบวนการของกิจกรรม ซึ่งเป็นการยอมสละตน เพื่อรับใช้และช่วยเหลือแก้ไข
วิกฤตปัญหาของสังคม อาสาสมัครจะได้เรียนรู้ละเอียดอ่อนต่อสิ่งทีเกิดขึ้นรอบตัวมากขึ้น สัมผัสความจริง เชื่อมโยง
เหตุและปัจจัยความสุขและความทุกข์ เจริญสติในการปฏิบัติงาน ทีศาสนาพุทธเรียกว่า พรหมวิหาร ๔ คือ

/เมตตา กรุณา มุทิตา...

เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เพื่อให้เกิด “การให้” ที่ดี กิจกรรมอาสาสมัคร จึงเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้ขัดเกลตาตนเอง เรียนรู้ภายใน และเกิดปัญญาได้ ที่ผ่านมามคนไทยอาจเคยชินกับการทำความดีด้วยการใช้เงินลงทุนในการทำบุญ ไม่ค่อยอยากออกแรงช่วยเหลือ เพราะถือว่า การทำบุญกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือผู้มีบุญบารมีจะทำให้คนๆ นั้นได้บุญมากขึ้น คนไทยจึงมักทำบุญกับพระ บริจาคเงินสร้างโบสถ์ แต่ละเลยการ “ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์” ไม่ง่ายนักที่จะทำดี ให้ได้ดีกับผู้รับจริง ๆ

“ประชาสังคม” หมายถึง สภาพสังคมที่มีองค์ประกอบอันหลากหลาย มีฐานมาจากประชาชนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็กลุ่มองค์กร ชมรม สมาคม มูลนิธิ มาสร้างเป็นเครือข่าย เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ผลักดันให้สังคมเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ความสำนึกในเรื่อง “ประชาสังคม” มีมานานแล้วในสังคมตะวันตก คือ ความรู้สึกที่เราไม่สามารถจะมีความสุขได้ถ้าเราปล่อยปละละเลยสังคมความรู้สึกว่าเราต้องรับผิดชอบต่อสังคม ตรงนี้เป็นคุณธรรมของประชาสังคม และเป็นวัฒนธรรมของสังคมอเมริกัน คนจำนวนมากไม่ศรัทธาในศาสนา แต่ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม อย่างน้อยต้องอุทิศเงินเพื่อกิจการสาธารณะ เขามีสำนึกเรื่อง “จิตสาธารณะ” และฝรั่งเขาถือว่าถ้ารวยต้องช่วยสาธารณะ หรือถ้าว่างเสาร์ อาทิตย์ก็ไปเป็นอาสาสมัครในโรงพยาบาล พิพิธภัณฑน์ เรื่องสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ในญี่ปุ่น มีคนประเภทนี้เยอะเราไปเที่ยวก็ขอไกด์ฟรีได้ คนเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านมาเป็นอาสาสมัครทั้งวันบางทีเขายังจ่ายค่าอาหารให้ด้วยเขามีความสุขเพราะรู้สึกว่าเป็นเมืองของเขา เขาอยากช่วยเหลือสังคม ซึ่งตรงข้ามกับเมืองไทยที่รู้สึกว่าสังคมไม่ใช่ของเรา ความรู้สึกที่ว่าป่าต้นน้ำ ภูเขา หรือโทรศัพท์สาธารณะเป็นของเรามีน้อยมาก คนไทยจะเน้นเรื่องรัฐมากกว่าสังคมทำให้รู้สึกว่าทรัพย์สินส่วนรวมเป็นของรัฐไม่ใช่ของส่วนรวม เขาถึงบอกว่ารัฐบาล “คอร์รัปชั่น” ก็ไม่เป็นไรขอให้เอาเงินมาลงในหมู่บ้านก็แล้วกัน เหมือนดั่งนโยบายประชานิยมของรัฐบาลก่อน ๆ ที่สร้างนิสัยการใช้จ่ายเงินในสิ่งที่ไม่จำเป็นให้กับประชาชนจากเงินที่หว่านลงไปทุกหมู่บ้าน เพราะเขาคิดว่างบประมาณแผ่นดินไม่ใช่ของเราเป็นของรัฐบาล จึงเห็นได้ว่า ความคิดเรื่องประชาสังคมในเมืองไทยยังไม่มี

การทำกิจกรรมกับชมรมฯ ไม่ว่าจะด้วยแรงจูงใจใด ๆ ในช่วงเริ่มต้น หากต่อมาจากซึ่งความรักในสิ่งที่ทำด้วย “จิตอาสา” ในเวลาต่อมาแล้วไซ้ ผลงานที่ออกมาก็เป็นเพียงสิ่งที่เราทำสนุกๆ เพื่อฆ่าเวลาที่ไม่รู้อะไรจะทำอะไรรอแทนนั้น ไม่มีคุณค่าอันใด เพื่อสร้างจิตวิญญาณและพัฒนาจิตสำนึกเพื่อสังคมในตัวเรา

สิ่งที่เราได้จากการทำกิจกรรมนั้นมีมากมายเหลือคณานับ อยู่ที่คนๆ นึงจะไขว่คว้าเอง เพื่อให้ได้มาตามที่ใจปรารถนาเท่านั้น

จิตอาสาคืออะไร

“จิตที่ไม่นิ่งดูตายต่อสังคม หรือความทุกข์ยากของผู้คน และปรารถนาเข้าไปช่วย ไม่ใช่ด้วยการให้ทานให้เงิน แต่ด้วยการสละเวลา ลงแรงเข้าไปช่วย และด้วยจิตที่เป็นสุขที่ได้ช่วยผู้อื่น...”

จิตอาสา เป็นคำเพียงสั้นๆ ที่ประกอบด้วยคำสองคำมารวมกัน คำหนึ่งคือ ‘จิต’ ที่หมายถึง ใจ หรือ สิ่งที่มีหน้าที่รู้ นึก คิด และอีกคำหนึ่งก็คือ ‘อาสา’ ที่หมายถึง รับทำด้วยความสมัครใจ ด้วยความเต็มใจอย่างแท้จริง

เมื่อรวมกันแล้วคำว่า ‘จิตอาสา’ จึงมีความหมายที่ลึกซึ้งและกินใจ คือ ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้ ไม่ว่าจะเป็สิ่งของ เงินตรา ธนบัตร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังและร่างกาย แรงสมองที่ตนมี เรียกได้ว่าเป็นการเสียสละในสิ่งที่ตนเองมีอยู่แล้ว และแบ่งปันให้กับผู้อื่น

จิตอาสา หรือ จิตสาธารณะ ยังหมายรวมถึง จิตของคนที่อยู่จักความเสียสละ ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม จะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักการในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณสุขสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้ความสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำ ประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ตลอดจนช่วยกันดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกันกระทำเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา หรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของ จิตสำนึกทางสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะว่า คือ การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป จิตสาธารณะ หรือจิตสำนึกสาธารณะ คือ

จิตสำนึก (Conscious) เป็นการตระหนักรู้ตัว หรือเป็นจิตส่วนที่รู้ตัว รู้ว่าทำอะไร อยู่ที่ไหน เป็นอย่างไรขณะที่ตื่นอยู่นั่นเอง

ส่วนคำว่า สาธารณะ (Public) เป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม เป็นการบริการชุมชน ทำประโยชน์เพื่อสังคม ถ้าเป็นสิ่งของก็ต้องใช้ประโยชน์ร่วมกัน เมื่อนำสองคำมารวม หมายถึง การตระหนักรู้ตน ที่จะทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม...

การมีจิตอาสาจึงเป็นสิ่งที่บุคคลพึงมีในแต่ละบุคคล เพื่อให้ในสังคมนั้นเกิดความสงบสุข เกิดความปลอดภัย ไร้เนื้อเชื้อใจกัน นั่นก็เพราะเราได้ลด ‘อัตตา’ หรือความเป็นตัวเป็นตน ของตนเองลงบ้างได้แล้วนั่นเอง

จิตอาสากับงานปศุสัตว์

“จิตอาสากับงานปศุสัตว์” นั้น ส่งเสริมให้บุคลากรในสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม มีจิตใจเป็นผู้ให้ ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละสิ่งที่มีตนเองมี เสียสละเวลา เพื่อเอื้อเพื่อเผื่อแผ่แก่งานปศุสัตว์ส่วนรวม งานจิตอาสาเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการพัฒนายกระดับจิตใจให้บุคลากรในหน่วยงาน ให้มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ หันมาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม สังคม การสร้างจิตสาธารณะให้หน่วยงานมากเท่าใด บุคลากรในหน่วยงานมีการแบ่งปันเอื้ออาทรมากยิ่งขึ้น ยังเป็นการสร้างคุณลักษณะให้มีผลดีต่อสังคมอีกด้วย

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม จึงได้จัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตร “จิตอาสากับงานปศุสัตว์” ขึ้น สำหรับบุคลากรในหน่วยงานผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนายกระดับจิตใจให้มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ หันมาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม สังคม การสร้างจิตสาธารณะ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป สอดคล้องกับที่กรมปศุสัตว์ ได้ใช้ระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management System) เป็นแนวทางดำเนินการบริหารผลการปฏิบัติงานกรมปศุสัตว์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๓ โดยมีแนวคิดและหลักการบริหารผลการปฏิบัติงานแตกต่างไปจากเดิมหลายประการ โดยเฉพาะเรื่อง กระบวนการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการหนึ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการบริหารผลการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บังคับบัญชา มีบทบาทหน้าที่ ที่สำคัญในการพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความรู้ ความสามารถและสมรรถนะที่เหมาะสม เพื่อให้ผลการพัฒนาบุคลากรบรรลุเป้าหมายร่วมกัน กรมปศุสัตว์ได้กำหนดตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการพัฒนาบุคลากรเป็นตัวชี้วัดของผู้บริหาร โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะหลักกรมปศุสัตว์ (๘ รายการ) และตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของข้าราชการทุกระดับให้ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ เกิดผลสัมฤทธิ์ คุ่มค่า ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับ ยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง ทันสมัย ตลอดจน ในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ มีบุคลากรในหน่วยงานที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ที่แตกต่างกันตามลักษณะงานที่ทำ การทำงานจะสำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนมจึงได้พัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะที่ ๒ การบริการที่ดี สมรรถนะที่ ๔ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม และ ๕. การทำงานเป็นทีม ด้วยเหตุดังกล่าว จึงจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร หลักสูตร “จิตอาสากับงานปศุสัตว์” ขึ้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวให้แก่บุคลากรให้สามารถปรับตัวสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือกิจกรรมในหน่วยงาน สังคม มีจิตสาธารณะ อันเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหน่วยงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ต่อไป

จิตอาสา คืออะไร

“จิตอาสา”...คืออะไร...สมัยก่อน ได้ยินแต่คำว่า “อาสาสมัคร” พอมาสมัยนี้...มีคำว่า “จิตอาสา”...
เมื่อกล่าวถึง “อาสาสมัคร” จะมีอีกคำหนึ่งที่มีจะถูกกล่าวถึงควบคู่กันเสมอ นั่นคือ คำว่า “จิตอาสา” ที่นี้มาดูกันว่า
คำสองคำนี้ มีความสำคัญและความหมายแตกต่างกันอย่างไร

อาสาสมัคร (Volunteer)

หมายถึง ผู้ที่สมัครใจและอาสาเข้ามาเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและ
สังคม โดยสมัครใจ เพื่อการดูแล ป้องกัน แก้ปัญหาเพื่อพัฒนาสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงิน หรือสิ่งอื่นใด
ผลตอบแทนที่อาสาสมัครได้รับคือ ความสุข ความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และ
ประเทศชาติ

คุณลักษณะของอาสาสมัครคือ มีความคิดเป็นอิสระในการเลือกที่จะทำหรือไม่ทำ (ตามพรสวรรค์/ความ
สนใจ) มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคล กลุ่มบุคคล และส่วนรวม ไม่หวังรางวัล
หรือผลตอบแทนเป็นเงินทอง และไม่ใช้ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ ในด้านสภาวะจิตใจของบุคคลที่จะเป็นอาสาสมัครนั้น
ต้องมีความรักความปรารถนาที่จะให้ และมีจิตใจที่จะทำความดี เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมถึงยอมเสียสละเวลา
โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ

จิตอาสา (Volunteer Spirit)

หมายถึง จิตแห่งการให้ความดีงามทั้งปวงแก่เพื่อนมนุษย์ โดยเต็มใจ สมัครใจ อิ่มใจ ซาบซึ้งใจ ปีติสุข
ที่พร้อมจะเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ ในการทำกิจกรรม หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่
ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน และมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูตาย เมื่อพบเห็นปัญหา หรือความทุกข์
ยากที่เกิดขึ้นกับผู้คน เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี และเห็นน้ำตาเปลี่ยนเป็นรอยยิ้ม เป็นจิตที่เปี่ยมด้วย “บุญ”
คือความสงบเย็น และพลังแห่งความดี อีกทั้งยังช่วยลด “อัตราน้ำ” หรือความเป็นตัวเป็นตนของตนเองลงได้บ้าง สำหรับ
กระบวนการสร้างจิตอาสา ต้องประกอบด้วย การปลูกฝังให้ตระหนักถึงความสำคัญของจิตอาสา การเตรียมความพร้อม
ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และการติดต่อสื่อสาร การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่าง
ต่อเนื่อง คุณลักษณะของผู้มีจิตอาสา คือ มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม การทำงานทุกอย่างเป็นไปด้วยความสมัครใจ
ไม่มุ่งหวังผลตอบแทนในรูปของอามิสสินจ้าง หรือรางวัล ตลอดจนการอุทิศกาย กำลังใจ และเวลาให้แก่ส่วนรวม
สิ่งที่อาสาสมัคร..พึงมี และถือปฏิบัติคือ

มีความรักมนุษยชาติ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ และสังคัตถ์ ๔

หลักพรหมวิหาร ๔ ประกอบด้วย

เมตตา : ความรัก ความปรารถนาดีให้ผู้อื่นมีความสุข,

กรุณา : ความสงสาร เห็นใจ ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์,

มุทิตา : ยินดีเมื่อผู้อื่นมีสุข,

อุเบกขา : วางเฉยไม่ลำเอียง

สังคัตถ์ ๔ ประกอบด้วย

ทาน : การให้ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่,

ปิยวาจา : กล่าวด้วยวาจาที่ซาบซึ้ง สุภาพอ่อนหวาน,

อัทธจริยา : ทำดี ประพฤติดี เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น,

สมานัตตตา : ทำตัวเสมอต้น เสมอปลาย

นอกจากนี้ อาสาสมัคร

ควรจะต้องมีการสื่อสารที่ดีมีมโนกรรม

คิดดี คิดทางบวก : Positive thinking มีวีกรรม (ปิยวาจา)

ฝึกขอบคุณ ฝึกแสดงความยินดี ฝึกให้กำลังใจ

ฝึกชื่นชมผู้ที่มีจิตอาสา หรือจิตสาธารณะ

จิตสำนึก หมายถึง

จิตสำนึกคือ เป็นสภาพที่รู้ตัวว่าคือใคร อยู่ที่ไหน ต้องการอะไร หรือกำลังรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งใด เมื่อแสดงพฤติกรรมอะไรออกไปก็แสดงออกไปตามหลักเหตุและผล แสดงตาม แรงผลักดันจากภายนอก สอดคล้องกับหลักแห่งความเป็นจริง (principle of reality)

จิตสำนึกเป็นระดับเหตุผลภายในใจ ที่ส่งผลต่อการแสดงออกในพฤติกรรมต่างๆ โดยเลือกแล้วว่าจะทำหรือไม่ทำอะไร เป็นการระลึกได้เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ของตนเองในโครงสร้างสังคม ดังที่เราจะได้ยินบ่อย ๆ ว่า จิตสำนึกแห่งความเป็นครู จิตสำนึกของพลเมือง จิตสำนึกสาธารณะ จิตสำนึกของการเป็นคนดี จิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกจึงเกี่ยวข้องกับคุณธรรม และจริยธรรมของบุคคลนั่นเอง

การที่บุคคลจะมีคุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดี จำต้องมีการอบรมสั่งสอนหรือซึมซับประสบการณ์จากครอบครัว หรือสังคมรอบตัว และผ่านการกระทำจนเป็นสันดานแห่งความดีหรือจิตสำนึกนั่นเอง อยู่ๆจะให้จิตสำนึกเกิดขึ้นเองคงจะเป็นไปไม่ได้ยาก

จิตสำนึกเกิดจากอะไร

จิตสำนึกเกิดจากระบบสังคมนั่นเอง สังคมเป็นอย่างไร จิตสำนึกก็เป็นเช่นนั้น ระบบสังคมก่อให้เกิดโครงสร้างตำแหน่งทางสังคมที่ซ้อนทับกันอยู่ เมื่อเรายังเด็ก เราก็ได้เรียนรู้จิตสำนึกของความเป็นลูก จิตสำนึก ของความเป็นนักเรียน พอโตขึ้นมีโครงสร้างและตำแหน่งที่เลื่อนไหลไปมา เราก็กลายเป็นจิตสำนึกตามตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งในโครงสร้างเราอาจมีอยู่หลายหน้าที่ เช่นเป็นพ่อแม่ เป็นลูก มีตำแหน่งงานราชการ เอกชน

สิ่งที่บุคคลได้เรียนรู้จากสังคมที่สำคัญที่สุดคือ อำนาจ พอเราเป็นเด็ก เราได้เรียนรู้ว่า ผู้ใหญ่นั้นมีอำนาจมากกว่าเด็ก ครูมีอำนาจมากกว่าเด็ก ไม่ว่าเราจะอยู่ในโครงสร้างไหนก็ตาม สังคมจะมีการสร้างความรู้สึกยินยอมต่ออำนาจ หรือมีจิตสำนึกตามโครงสร้าง

จิตสำนึกมีอยู่สองแบบ คือ

แบบที่หนึ่ง จิตสำนึกเพื่อตอกย้ำถึงตำแหน่งหน้าที่ในระบบ เป็นระบบวิถีชีวิตประจำวันตามปกติ

แบบที่สอง จิตสำนึกในสถานการณ์ไม่ปกติ เช่น มีการเขย่าโครงสร้างสังคมในเวลาวิกฤติ ตัวอย่างเช่น การชุมนุมประท้วงตั้งแต่ระดับเบา ๆ ไปถึงระดับรุนแรงจนเป็นการเขย่าโครงสร้างสังคม การที่คนปกติได้รับการสร้างจิตสำนึกแบบที่ ๒ ซ้ำๆ ทำให้จิตสำนึกตามหน้าที่ได้ถูกสร้างจิตสำนึกใหม่ให้เป็นจิตสำนึกแห่งผลประโยชน์ทางชนชั้น ดังที่จะได้เห็นจากการให้ข้อมูลใหม่ ๆ ตอกย้ำ ซ้ำๆ กัน เป็นการเคลื่อนย้ายตัวตนจิตสำนึกจากเดิม ไปสู่ใหม่มีเงื่อนไขมาจากสถานการณ์ไม่ปกติ

ปลุก-ปลุก จิตสำนึก

อาจารย์ธานีรินทร์ กรีวิเชียร องคมนตรี เคยให้ความเห็นไว้ว่าต้องทำในสองส่วนคือ “การปลุก” และ “การปลุก” การปลุกนั้นใช้กับผู้ใหญ่ที่บางครั้ง ได้หลงลืมหรือละเลยการนำคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในการประพฤติปฏิบัติ ส่วนการปลุกนั้นใช้สำหรับเด็กและเยาวชนซึ่งเปรียบดั่งผ้าขาว และจะเป็นพลังสำคัญที่จะขับเคลื่อนสังคมไทยในอนาคตในการแก้ไขสังคมคงต้องทำทั้งสองส่วน แต่ควรเน้น “การปลุก” กับเยาวชน มากกว่า การปลุกผู้ใหญ่ เพราะการปลุกผู้ใหญ่เป็นไปได้ยากกว่าการปลุกฝั่งใหม่ อย่างไรก็ตาม “การปลุก” ผู้ปลุกต้องเข้าใจและทุ่มเทและกระทำอย่างต่อเนื่องจึงจะเห็นผล

สังคมในปัจจุบันผู้ใหญ่ไม่เพียงจะละเลยการปลุกฝั่งจิตสำนึกที่ดีๆ ให้กับเยาวชนแต่ยังสร้างจิตสำนึกผิดๆ ให้กับเยาวชนอีกด้วยทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ การมองเห็นภาพการกระทำที่ไม่ดีงามของผู้ใหญ่ซ้ำแล้วซ้ำอีก เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน การใช้และทำลายทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่รู้คุณค่า การบูชาเงินทองมากกว่าความดีงาม เป็นต้น

สิ่งเหล่านี้จึงหล่อหลอมให้กับเยาวชนขาดจิตสำนึกแห่งความดีงาม คุณธรรมในสังคมจึงอ่อนล้าอย่างเช่นทุกวันนี้ การเร่งปลุกฝั่งจิตสำนึกในเรื่องดีๆ และลดเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การปลุกฝั่งสิ่งผิดๆ ให้กับเด็กๆ จึงเป็นเรื่องที่สังคมต้องช่วยกันเร่งแก้ไข

จิตสำนึกในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน จิตสำนึกที่มาแรงที่สุดตอนนี้ ก็คือ จิตสำนึกแบบทุนนิยม โครงสร้างแบบนี้ก็คือ เป็นผู้บริโภคสินค้าและทรัพยากรที่ดีทำทุกอย่างเพื่อเงิน จะเห็นได้ว่าบางบ้านเห็นบุตรหลานไม่ใช้บุตรหลานอีกต่อไป บางคนขายลูกหลานให้ไปเป็นโสเภณี ซื้อขายแก้อื้อ ซื้อขายตำแหน่ง ซื้อขายสิทธิ์ ซื้อขายเสียง เป็นทรัพยากรต่าง ๆ เป็นเงิน เป็นความมั่งคั่ง เป็นโภคทรัพย์ คนในสังคมทุกวันนี้ มีไม่น้อยเลยที่ไม่รู้ว่าสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่นั้น มันถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร ไม่ยอมรับว่าสิ่งที่ทำลงไปนั้นเป็นการกระทำที่ไม่มีจิตสำนึกเพราะใครๆก็ทำกันทั้งนั้น ไม่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ด้วยสภาพสังคมที่ถูกบิดเบือน ความผิดถูกทำให้กลายเป็นเรื่องที่ถูกต้องได้อย่างเหลือเชื่อ การแบ่งแยกชนชั้นด้วยฐานะทางสังคม ระดับการศึกษา ทำให้ความเข้าใจในเรื่องถูก-ผิด ดี-ชั่ว เปลี่ยนไป เช่น คนรวยทำอะไรก็ถูกไปซะทุกอย่าง คนจนทำอะไรก็ผิดไปซะทุกอย่าง จึงไม่ใช่เรื่องแปลก ที่คนเราจะไม่รู้ตัวว่า สิ่งที่กำลังทำอยู่นั้น คือการไม่มีจิตสำนึก จิตสำนึกแบบทุนนิยมที่มาแรงเหล่านี้ ปลุกจิตสำนึกได้แรงเพราะอะไร ?

เพราะปรากฏเป็นความเชื่อ ความคิดของระบบสังคม มีคตินิยมปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับครอบครัว กลุ่มเพื่อน ในโรงเรียน และสื่อมวลชน

สิ่งที่ตอกย้ำทรงพลังที่สุดคือสื่อมวลชน เพราะทำหน้าที่โฆษกของระบบทุนนิยม เพื่อกระจายสินค้าผ่านละครที่ส่วนใหญ่เป็นคนรวยไม่ค่อยมีการงานทำ แต่งตัวหรูหรา เอาใจใส่และริยาแย่งทรัพย์สมบัติ แย่งพระเอกที่เป็นคนรายนอกจากนั้นแล้วสถาบันศาสนาก็เน้นวัตถุนิยม บุญเป็นการค้า ตลอดจนการทำหน้าที่ปลอบประโลมให้คนอยู่รับใช้ระบบทุนนิยม มีเงินมากได้บุญมาก

ท้ายที่สุด จิตสำนึกที่มีพลังที่สุดก็จะครอบครองความเป็นเจ้า (Hegemony) และก็จะกดทับ ปิดกั้น จิตสำนึกอื่นๆรูปแบบอื่น ไม่ว่าจะเป็จิตสำนึกสาธารณะ จิตสำนึกทางสังคม จนก่อเกิดสังคมวุ่นวายในปัจจุบัน

ความสำคัญของจิตอาสา

สังคมนำอยู่ด้วยจิตอาสา

สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน มีคุณธรรมนำความรู้เท่าทันโลก ครอบครัวยอบุ้น ชุมชนเข้มแข็ง สันติสุข เศรษฐกิจมีคุณธรรม เสถียรภาพและเป็นธรรม จิตอาสาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในส่วนตัวของบุคคลที่จะทำให้มีจิตสาธารณะทุกคนคำนึงถึงสาธารณะซึ่งอยู่เหนือความเป็นส่วนตัว มากกว่าการคิดถึงความเป็นธุรกิจ การทำถูกทำชอบ ได้ชื่อว่าทำความดีเพราะเห็นคุณค่าของความดี

จิตอาสาทำให้ทุกคนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้ เป็นสังคมที่มีการให้และแบ่งปันซึ่งกันและกัน คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ซึ่งต้องขับเคลื่อนทั้งระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กวัยเรียน เพราะจิตอาสาและจิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างหนึ่งที่จะต้องปลูกฝังอย่างต่อเนื่อง ดังสุภาษิตที่ว่า “ไม้อ่อนดัดง่ายไม้แก่ดัดยาก”

ความหมาย

จิตอาสา หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม เป็นจิตที่เป็นผู้ให้ คิดดี คิดทางบวก มีความหวังดีต่อผู้อื่น เป็นความสมัครใจ เต็มใจ ตั้งใจทำ อยากร่วมช่วยเหลือ โดยไม่หวังผลตอบแทน และส่งผลให้เกิดความสุขทางจิตใจ ผู้ที่มีจิตสาธารณะจะแสดงพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การงดเว้นการกระทำที่จะส่งผลให้เกิดความชำรุดเสียหาย การมีส่วนร่วมดูแลรักษาและเคารพสิทธิของบุคคลอื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวม

“จิต” (mind) หมายถึง ใจ สิ่งที่มีหน้าที่รู้ คิดและนึก

“จิตสำนึก” (consciousness) หมายถึง เป็นภาวะที่จิตตื่นและรู้ตัว รู้ว่าทำอะไร อยู่ที่ไหน เป็นอย่างไร สามารถตอบสนอง ต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสได้ด้วยกาย

“อาสา” (service, voluntary) หมายถึง การเสนอตัวเข้ารับทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อบุคคลหนึ่งหรือเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมก็ได้

“สาธารณะ” (public) หมายถึง ทั่วไป เป็นของกลางสำหรับส่วนรวม การแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม เป็นการบริการชุมชน ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมก็ได้

ความสำคัญของจิตอาสา

๑. ทำให้บุคคลมีความคิดขั้นสูงช่วยยกระดับจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยเมตตา เพราะจิตอาสามุ่งเน้นการให้มากกว่าการรับ ทำให้ได้พบความสุขที่เกิดจากการให้ ซึ่งเป็นความสุขที่มีคุณค่ากว่าความสุขที่เกิดจากการได้รับ
๒. บุคคลที่มีจิตอาสาย่อมเป็นที่รักใคร่ของบุคคลรอบข้างเพราะมองเห็นคุณค่าในคนที่มีความดีที่มีอยู่ในบุคคลนั้น มากกว่ามูลค่าของทรัพย์สินใดๆ นอกจากนี้ยังเป็นการผูกมิตรแท้ได้อย่างยั่งยืน
๓. ทำให้สังคมมีการแบ่งปัน การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันดูแลรักษาสิ่งของสาธารณะเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันรวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๔. ทำให้สังคมน่าอยู่และเป็นสังคมคุณภาพที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้พึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างจิตอาสาและจิตสาธารณะ

“จิตอาสา” (voluntary mind) หมายถึง จิตใจที่คิดช่วยเหลือผู้อื่น จิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งที่ตนเองมีแม้กระทั่งเวลา โดยมีปัญญาเป็นเครื่องกำกับ เป็นการกระทำที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ส่งผลให้แสดงพฤติกรรมหลัก ๓ ด้าน ได้แก่

- ๑) การงดเว้นการกระทำที่จะส่งผลให้เกิดความชำรุดเสียหายของทรัพย์สินส่วนรวม
- ๒) การมีส่วนร่วม ร่วมดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวม และ
- ๓) การเคารพสิทธิของบุคคลอื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวมบางครั้งหมายถึงจิตอาสา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจิตอาสาและจิตสาธารณะ ถ้าใช้มุมมองของการคิดที่เป็นระบบ ไม่มองแยกส่วน จะพบว่า จิตอาสาและจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน การมีจิตอาสาทำให้แสดงพฤติกรรมออกมาซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในระดับส่วนบุคคลหรือในระดับส่วนบุคคลหรือในระดับส่วนรวมถ้าเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมสิ่งนั้นจะกลายเป็นจิตสาธารณะ ส่วนการมีจิตสาธารณะ บางครั้งต้องอาศัยจิตอาสาเป็นสิ่งกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเช่นกัน

จาก

การวิเคราะห์และสังเคราะห์พฤติกรรมสำคัญของจิตอาสาและจิตสาธารณะ พบว่าทั้งจิตอาสาและจิตสาธารณะมีองค์ประกอบที่เป็นรากฐานร่วมกัน ๓ ประการ ได้แก่ ๑) การให้ ๒) การไม่เบียดเบียน และ ๓) การมุ่งประโยชน์ ดังตารางต่อไปนี้

จิตอาสาและจิตสำนึกสาธารณะคืออะไร

จิตอาสา

จิตอาสา คือ ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งที่ตนเองมี แม้กระทั่งเวลา เพื่อเผื่อแผ่ ให้กับส่วนรวม...อีกทั้งยังช่วยลด "อึดตา" หรือความเป็นตัวเป็นตน ของตนเองลงได้บ้าง

"อาสาสมัคร" เป็นงานที่เกิดจากผู้ที่มี จิตอาสา ซึ่งมีความหมายอย่างมาก กับสังคมส่วนรวม เป็นผู้ให้อื้อเพื่อ เสียสละ เวลา แรงกาย แรงใจ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น หรือ สังคมให้เกิด ประโยชน์และความสุขมากขึ้น

การเป็น "อาสาสมัคร" ไม่ว่าจะป็นงานใดๆ ก็แล้วแต่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ในทางบวก ล้วนแต่เป็นสิ่งที่เราควรทำทั้งสิ้น คนที่จะเป็นอาสาสมัครได้นั้น ไม่ได้จำกัดที่ วัย การศึกษา เพศ อาชีพ ฐานะ หรือ ข้อจำกัด ใดๆ ทั้งสิ้น หากแต่ต้องมีจิตใจ เป็น "จิตอาสา" ที่อยากจะช่วยเหลือผู้อื่น หรือสังคม เท่านั้น จิตอาสา คำนี้จะคุ้นหูพวกเรา มากขึ้น หากแต่เพียงมองรอบตัวท่าน ทำสิ่งที่คุณคิดว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม

จิตสาธารณะ คือ จิตของคนที่มีใจรักความเสียสละ ความร่วมมือร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม จะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้ความสว่างตามถนนหนทาง ของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ ที่จะดูแลและบำรุงรักษา ร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้ความสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การ ประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความ ช่วยเหลือผู้ทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิดปัญหา หรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

จิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม

จิตสำนึกเพื่อส่วนรวมนั้นสามารถกระทำได้ โดยมีแนวทางเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. โดยการกระทำตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

สังคมน่าอยู่ด้วยจิตอาสา

ความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัตถุในปัจจุบัน เป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมโดยทั่วไป มีค่านิยม

ที่ให้ความสำคัญ ในการแสวงหาเงินทอง แสวงหาอำนาจ บารมี มากกว่าที่จะให้ความสำคัญทางด้านจิตใจ สังคมในปัจจุบันจึงกลับเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัดจนปัญหาต่าง ๆ ที่มีมากมาย ดังนั้นการปลูกฝังความสำนึก ให้กับบุคคล เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมจึงควรที่จะเกิดขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบัน จึงมีการกล่าวถึงคำว่า “จิตสาธารณะ” เพื่อให้ผู้คนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะมากกว่าตนเอง นั้นหมายถึงว่า ทุกคนต้องมีการให้ มากกว่า การรับ เพราะสิ่งเหล่านี้ ถ้าสามารถปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักสังคมย่อมได้รับความสุขอย่าง แน่นนอน คำว่า “จิตสาธารณะ” จึงมีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยส่วนรวมการปลูกฝังความสำนึก กับบุคคลต่าง ๆ ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมหรือสาธารณะ จะเป็นการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดขึ้นกับบุคคลโดยทั่วไป โดยเฉพาะ เด็กและเยาวชน รวมทั้ง ประชาชนทั่วไป สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากภายในกายของคน “จิตสาธารณะ” เป็นความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้ผู้คนรู้จัก การเสียสละ การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำประโยชน์ เพื่อสังคมและส่วนรวม อีกทั้งจะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม การช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต อันจะเป็นหลักการในการดำเนินชีวิต เป็นการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขกับสังคมอย่างได้ผลเป็นเชิงประจักษ์ได้

พจนานุกรมไทยฉบับของราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑๔ ปรับปรุง-เพิ่มเติมใหม่) พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้ให้ความหมายของ

จิตสาธารณะ ไว้ดังนี้

จิต (จิต) น. มีความหมายว่า ใจ, ความรู้สึกนึกคิด

สาธารณ (สา-ทา-ระ-ณะ) หรือ สาธารณะ มีความหมายว่า ทั่วไป, เป็นของกลางสำหรับส่วนรวม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของ จิตสาธารณะ ว่า การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อ ประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า “จิตสาธารณะ” หมายถึง “ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นส่วนรวม” หรือพูดและฟังได้ง่าย ๆ ว่า “การตระหนักรู้ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกัน การตระหนักรู้ตน ที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่เป็นสังคมเดียวกัน เป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม การบริการชุมชน การทำประโยชน์เพื่อสังคม ถ้าเป็นวัตถุหรือสิ่งของทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้”

/ดังนั้นจิตสาธารณะ...

ดังนั้นจิตสาธารณะ จึงเปรียบได้กับความรู้สึกนึกคิด ถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะร่วมกัน การใช้สิทธิและหน้าที่ที่จะดูแล รวมทั้งการบำรุงรักษาสິงที่เป็นของส่วนรวมร่วมกันเช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโดยไม่มีขยะลงที่พื้นทั่วไปต้องทิ้งขยะในที่จัดไว้ให้ ไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่นโทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง การใช้น้ำธรรมชาติและน้ำประปาอย่างประหยัดร่วมกัน การใช้กระแสไฟฟ้าสาธารณะให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าตลอดจนช่วยเหลือดูแลผู้ ตกทุกข์ได้ยาก อันเป็นการให้ออกาสกับผู้ด้อยโอกาสตามสมควร แต่ต้องไม่ทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน และการช่วยเหลือต้องไม่ขัดต่อกฎหมายบ้านเมือง อันเป็นประโยชน์ของส่วนรวม

หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะแล้ว ก็จะเกิดผลกระทบมากมายเช่น ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ในครอบครัวมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันน้อยลง แก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้ง เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เห็นแก่ตัว ซิงดี ซิงเด่น เบียดเบียนสมบัติขององค์กรเพื่อมาเป็นสมบัติของตนเอง องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง ทำให้ชุมชนเกิดความอ่อนแอ เพราะต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการพัฒนา ยิ่งปล่อยนานยิ่งทรุดโทรม เกิดอาชญากรรมในชุมชน ขาดศุนย์รวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะแต่ละคนมองเห็นเรื่องของตนเองเป็นใหญ่ เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้งและแก้ปัญหาไม่ได้เกิดการเบียดเบียน ทำลายทรัพยากรและสมบัติของส่วนรวม ประเทศชาติล้าหลัง ขาดพลังของคนในสังคม เมื่อนำมาตรการใดออกมาใช้ก็ไม่ได้ผลเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือ เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แก่งแย่งแข่งขัน ทุกจริตคอร์ปชั่น ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบระหว่างประเทศทำให้เกิดปัญหา เช่น การสะสมอาวุธ การก่อกวนก่อกบฏ แก่งแย่งหรือครอบงำทางการค้าระหว่างประเทศเกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่าง ชาติพันธุ์ของตนเองดูถูก

ประธาน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนมขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมฝึกอบรมโดยพร้อมเพรียงกัน ในวันที่มีท่านใดจะเสนอต่อที่ประชุมหรือไม่ถ้าไม่มีขอปิดการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

-ไม่มี-

ปิดประชุม เวลา ๑๗.๐๐ น.

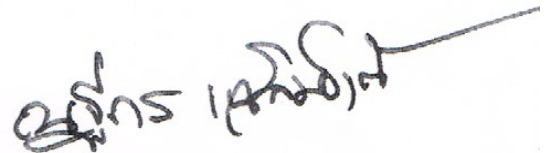
(ลงชื่อ)

(นางสาวชวลิตา มุกดาสนิท)

เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

ผู้จัดบันทึกการประชุม

(ลงชื่อ)

(นายณัฐกร เฉลิมชาติ)

หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม